Lidens Tidning

Augusti 2004 • ÅRGÅNG 7, NR 3

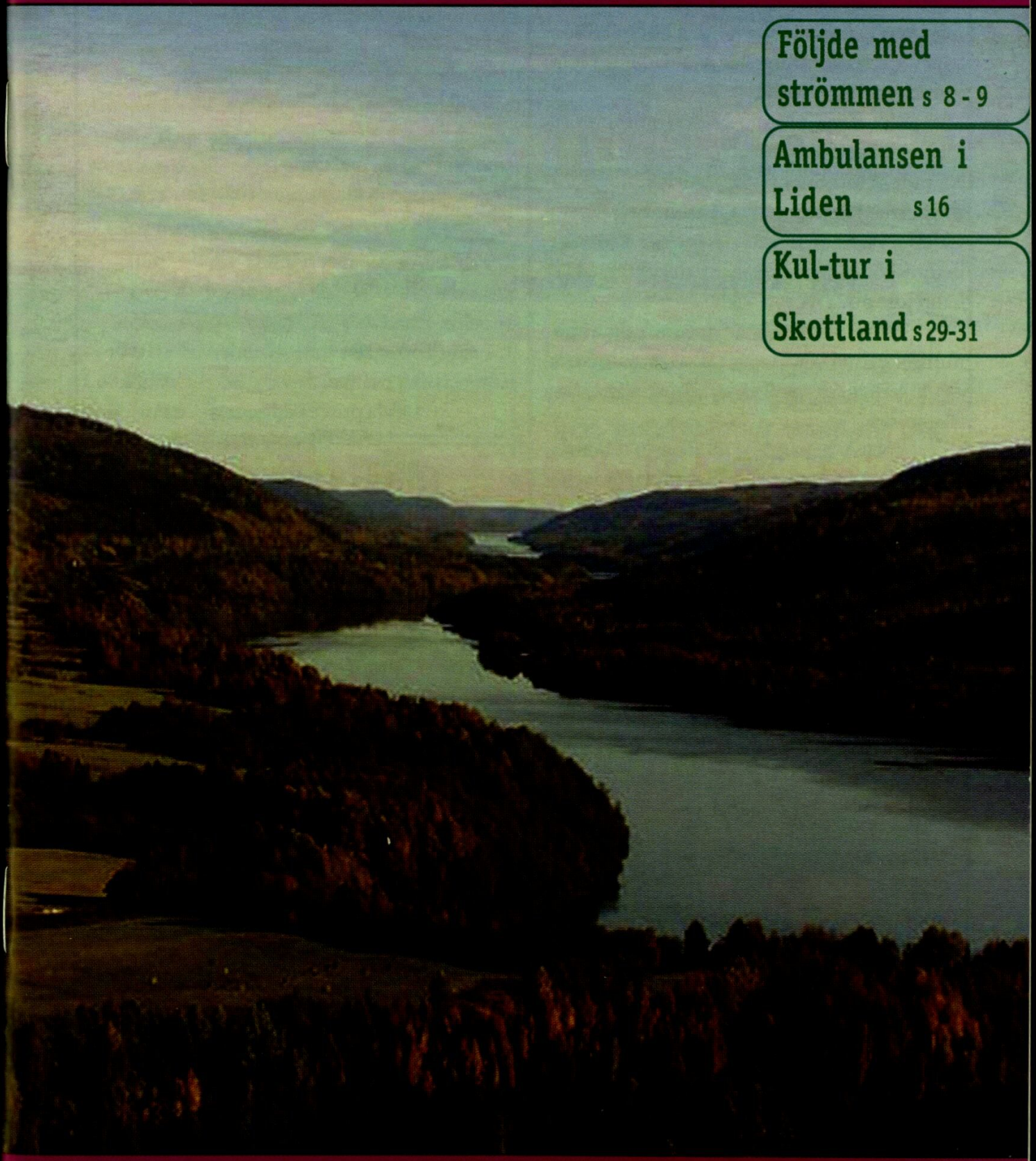

Följde med strömmen s 8 - 9

Ambulansen i Liden s 16

Kul-tur i Skottland s 29-31

Om ni tycker att denna tidning kommer för sällan,
kolla på internet: **www.lidenbygden.com**

Bäste läsare,

Sedan starten 1998 har denna publikation getts ut 30 gånger med detta nummer vilket gör att man kan känna sig rätt nöjd. Tidningen som bara var en nödlosning när Byabladet i i Holm inte kom ut när vi ville.

Vi får se om det blir 30 nummer till men så länge det är kul och tidningen är självbärande så fortsätter vi. Jag skall icke heller förringa Arne Johansson, Pia Åström och Kerstin Cahling-Hanssons arbete. Utan dessa tålmodiga människor hade ni nog inte haft tidningen i er hand just nu. TACK!

Nästa nummer är ju som bekant julnumret och vi emottager tacksamt julmatrial om ni kan bidra med något. Ring, posta, faxa eller maila!

Nästa år återgår vi till att ge ut tidningen fem gånger, för uppehållet blev för långt tycker alla utom Kerstin som säljer annonser.

Hoppas jaktkyckan blir god i skogen för de som vågar sig dit.

Tore Löfvenius

Omslagsbild:

Utsikten från Vättaberget.
Foto: Tore Löfvenius

Annonspriser

Extrapris!

Köp fem annonser, betala för fyra!

Föreningar får dela på en helsida, varför vi är tvungna redigera material om utrymmet är begränsat. De föreningar som vill ha sitt material ograverat är välkomna att köpa en annonsplats. Ring för kostnadskalkyl.

Normalpris: Vid färgannons tillkommer 20 %

1/9 sida 43 x 59 mm stående	150:-
2/9 sida 86 x 59 mm stående	300:-
1/3 sida 130 x 59 mm liggande	375:-
1/2 sida 130 x 91 mm liggande	525:-
1/1 sida 130 x 184 mm stående	1050:-
Köp och Sälj ca 20 ord	30:-

Alla priser exkl moms

Nästa Lidentidning utkommer vecka 48

Stoppdatum: 1/11

Lidens Tidning utkommer fem gånger per år.
Du kan posta, maila eller faxa ditt bidrag, tänk bara på att faxade original ger ett sämre slutresultat

Adress till tidningen	Lidens Tidning	07515 - 102 77
	Lidenvägen 92, 860 41 Liden	070 - 277 36 40
E-postadress:	tidning@telia.com	
Fax		0692 - 105 43
Ansvarig utgivare:	Tore Löfvenius	0692 - 102 77
Artiklar:	Arne Johansson	0692 - 210 75
E-post	arne.jarkvissle@telia.com	
Annonser:	Kerstin Cahling-Hansson	0692 - 200 33
		073 - 819 77 87
Tryckeri:	Prinfo Accidenstryckeriet i Sundsvall	

Planering för hösten 2004

Holms PRO.

Torsdagen den 26 augusti Medl.möte i Gimåfors Bygdegård kl.13.00
Kontaktperson Ordf. Allan Sundberg tel.0692-30048

Torsdagen den 23 sept. Medl.möte i Anundgårds Församlingshem kl.13.00
Kontaktperson ordf.Allan Sundberg Tel.0692-30048

Fredagen den 22 oktober Höstfest på Gimåfors Bygdegård kl.17.00
Kontaktperson Ordf. Allan Sundberg Tel. 0692-30048

Torsdagen den 18 nov. Medl.möte i Anundgårds Församlingshem kl.13.00,
Kontaktperson Ordf. Allan Sundberg Tel. 0692-30048

Torsdagen den 9 dec. Lilla Julafton i Anundgårds Församlingshem Kl.17.00
Kontaktperson: Ordf. Allan Sundberg Tel. 0692-30048

Västanå - Korsåmons Bygdegårdsförening

Lör 25/9	Surströmming	kl 19.00 (Dans)
Sön 10/10	Sopp-träff	17.00
Sön 14/11	Julmarknad	13-16
Sön 5/12	Julsånger	17.00

Evenemangen äger rum i Bygdegården.
Kontaktperson: Lilian Ulander 0692- 400 46.

Höstgåtan!

Var befinner du dig om du är ungefär 7 mil från Sundsvall, 3 mil från Torpshammar och 3 mil från Liden?

Rätt svar sidan 10.

Grattis Valter !

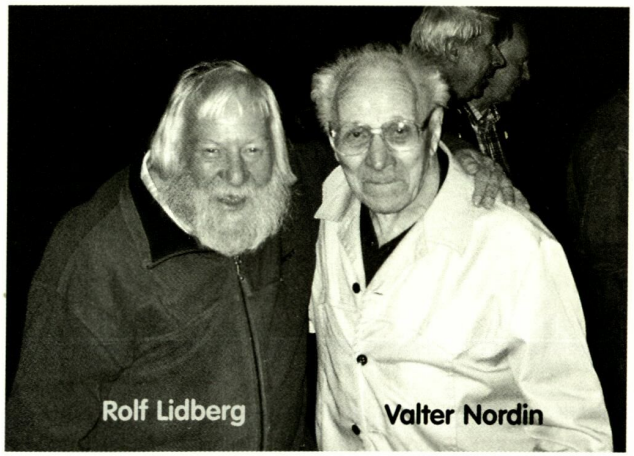

Vill med denna glada bild gratta Valter Nordin i Klärke som fyllde 90 år den 2/7. Bilden är tagen på Trollnatta.

Grattis i efterskott önskar Sjöströms på Löta

Handelsbanken

Liden

Bästa kund!
För att vi på ett mer effektivt sätt ska kunna ta hand om er kommer vi att ändra våra öppettider fr o m 1/9. Vi har öppet för kassaärenden enl nedan (ingen lunchstängning) och övriga tider finns vi tillgängliga för tidsbokning.

Nya öppettider fr o m 1/9
Må - ons 10-14
Tors 10-17
Fre 10-14
(Ingen lunchstängning)

Välkommen in till oss! ***Peter och Birgitta***

En bank nära dig…
Samla dina affärer på banken i Liden.
- Enkelt
- Smidigt
- Personligt

Gamla landsvägen i Sillre, tidigt 1900-tal. Handkolorerat sv-vit foto.
Förlag Sillre Handel A.B. Foto: Axel Ohrlander.
Tack till Solveig och Jan Eriksson för lånet av bilden.

SKYLIFT
MINIGRÄVARE & CONTAINRAR UTHYRES

Skylift 1 000 kr +moms/dygn
Minigrävare 1 200 kr +moms/dygn

Vid hyra i fler än 3 dygn i sträck lämnas viss rabatt.
Maskinerna finns för avhämtning i Sunnås.
För bokning och info ring 070-600 99 68

Skadedjursbekämpning & Livsmedelshygien

Nomor®

www.nomor.se 060-15 33 20

ABF Sundsvallsorten
Tel: 060-64 10 60

Vi organiserar cirklar och kulturprogram, framförallt i samarbete med medlamorganisationer, men även med/för allmänheten. Du är välkommen att kontakta oss både personligen och på telefon. Så berätta vad du har för önskemål och vi skall försöka lösa det tillsammans.

Fråga efter ABF:s nya Hälsoskola "Livet är ditt".

Dra ihop ett gäng till en cirkel för ett bättre liv!
För mer information kontakta oss på ABF!

Välkommen att kontakta oss!
ABF Sundsvallsorten

Sundsvall	tel 060 - 64 10 60	fax 060 - 17 10 20
Timrå	tel 060 - 58 04 66	fax 060 - 57 25 43

E-post abf@sundsvall.abf.se

Skogsägare!

För att komma närmare våra kunder
och bättre servicegrad öppnar vi i slutet
av augusti lokalkontor i Liden.
Välkomna!

"Officiell invigning under senare delen av september"

Börje Albertsson - din kontakt i Liden, Fors, Sättna och Holm
Mobil 070-347 66 07 Tel 0692-102 45
borje.albertsson@sca.com

Stefan Maina - din kontakt i Indal
Mobil 070-325 01 43 Tel 060-19 34 24
stefan.maina@sca.com

SCA

KONTAKTA SCAs VIRKESKÖPARE OMGÅENDE

Skall du avverka i vinter !
Kontakta mig i god tid före vintern för rådgivning och planering.
(på grund av köpet av CAMFOREs sågverk behöver vi sågtimmer.)

Ring gärna för mer information
Nils-Erik Jonsson 0692 – 102 34

skogsägarna NORRSKOG
TILLSAMMANS ÄR VI STARKA

www.norrskog.se

Salong Kovland

Inger, Cetin & Rita
060 - 91444

Vill du bli höstfin? Kom till oss, vi har allt i modern hårvård.
Varför inte ge bort ett presentkort?

VÄLKOMNA!

Öppettider: 10 - 17
eller efter överenskommelse

FÖLJDE MED STRÖMMEN

Det talas mycket om utflyttning i dessa tider. Jag tänker berätta om en "utflyttning" som skedde år 1889 ifrån Fors till Liden, eller närmare bestämt ifrån Österåsen till Sillre.

Daniel och Brita Elisabet Pålsson Tengvall.
Foto omkring år 1900.

På Österåsen bodde, strax söder om den nu nedlagda skolan, Daniel Pålsson Tengvall (1839-1920) med sin maka Brita Elisabet, f. Persdotter (1840-1917) och sonen Paulus Petter – allmänt kallad "PP" - (1865-1935). Daniel hade en tid, som så många andra, varit i Amerika men återkommit till Österåsen. Enligt vad som har berättats skall han i det närmaste ha blivit blind i Amerika och därför återvänt till Sverige. Och som sagt år 1889 packade familjen sina pinaler och flyttade på ett för oss idag ett mycket ovanligt sätt.

Paulus Petter (PP) Tengvall.

Nej, om ni tror att de flyttade bohaget på en knirkande vagn efter en häst, då tror ni fel. De tog helt sonika kor, får, häst, spinnrock, köksoffa, väggklocka, pinnstolar ja allt vad som tillhörde hemmet och jordbruket ombord på en flotte och åkte på Indalsälvens vatten nerströms till Sillre.

Somliga menar att färden började vid Edset i Fors, andra åter säger att flyttlasset gungade ut ifrån Reva, och i det senare fallet skulle det ha berott på att man ville undvika den besvärliga Rönnbäckhällan. Det var en stenhälla som var fruktad av både flottare och senare även personalen på ångaren Liden.

Nu skall det sägas att de byggde inte en speciell flotte till flytten, nej Tengvalls liftade helt enkelt med en som ändå skulle gå vattenvägen ner. I själva verket en av de hundratals flottar som varje sommar flöt ner mot kusten. Det här var alltså under fastflottningens tid när bjälkar, sparrar o.s.v. bands ihop till stora flottar som styrdes av två män ombord.

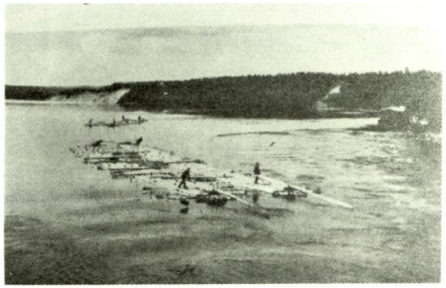

Storflottar på Indalsälven, s.k. utågång.
Foto ur boken Från Indalsälvens stränder av Nestor Lidin, 1957.

Det var ett flackande liv dessa flottare, eller "utågångare" som de kallades, förde. Ena dagen flöt de nerströms älven. Matsäck hade de med sig, och kaffe kokade de på en uppgjord eld på sin flotte. Sedan gick de till fots, eller åkte med ångbåtarna "Indalen" och "Liden" tillbaka till flottplatsen. Längre fram i tiden tog de med en

velociped på flotten och cyklade längs älvdalen tillbaka till Edset, där en ny flotte hade ställts i ordning åt dem, och en ny tur utför "åa" började.

Det sägs att mycket folk hade samlats för att se Tengvalls avfärd den dagen och att flottens styrman Sven Hakvin Backlund hade mycket att stå i, innan man kunde kasta loss. Troligen sparade de flyttande in både tid och besvär genom det här tillvägagångssättet. Alternativet hade ju varit att färdas på dåliga, dammande vägar. Och så bar det iväg på den led som flera kungliga personer kom att trafikera några år efteråt. Så småningom steg de då i land i Sillre by, med rånande kor och bräkande får i "bagaget".

Men i Sillre hade det varit någon form av sammankomst, kanske byastämma, och i byn bodde myndiga män. Ja mycket självsäkra män. När sillrebönderna mötte de nykomna kommenterade en av dem: "Ja, här bli ni int gammal, för ja se att ni ha lappan på böxan"!

Men även bönder i Sillre by kan väl ta

Anna Norberg, bussdirektör 1943-1980.

fel någon gång? Tengvallsgården blev stor med både gästgiveri, affär och bank. En av döttrarna till "PP" fick namnet Anna (1904-1981) och fick som gift efternamnet Norberg. Och bussarna i Anna Norbergs Buss AB rullar ju på vägarna än, företaget fyller rent av 80 i år (2004)! Kanske passar ett gammalt beprövat ordstäv in i sammanhanget: Man skall icke döma hunden efter håren! */Sören Nilsson*

Den sist boende i Tengvallsgården var Alma Tengvall (1905-2000).

Ett särskilt tack till Sigrid Lenntorp, Lund, för lånet av de äldre porträttfotona. Bildredigering Arne Johansson.

NILS WIDE berättar

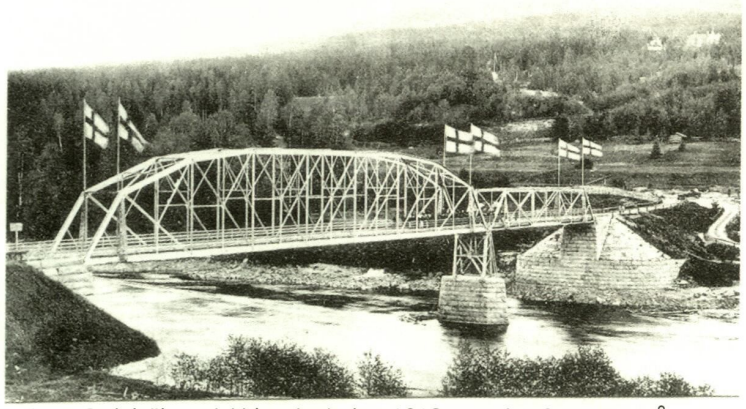

När bron över Indalsälven i Liden invigdes 1912 var det fest. De blågula flaggorna avbildades med dåtidens ortochromatiska film i vitt-svart.
Den nuvarande bron byggdes 1955-56. Bild ur Sundsvalls Tidning arkiv.

Var är du om du är 70km från Sundsvall, 30km från Torpshammar eller 30km från Liden? Jo, då befinner du dig vid Sandnäsets camping, denna pärla i vår bygd. Den ligger lite avsides men har man väl tagit sig dit så är det väl värt ett stopp eller två.

Campingen har de senaste fem åren drivits av en förening, Ljungans stugförmedling och föreståndaren Leif Norgren berättar att besöksantalet stadigt ökar. Den 2/7 2004 invigdes dessutom den nya restaurandbyggnaden med uteservering vilket gör att man även kan få en bit mat när hungern faller på.

Invändigt i restaurangen.

På campingen finns det 20 husvagnsplatser för närvarande och snittbeläggningen under säsongen har varit 17 enligt Leif. Man funderar på att bygga ut med ett antal nya husvagnsplatser för att ge alla som vill plats. Förutom husvagnscamping finns även plats för ett antal tält. Leif berättar att gästerna mest består av pensionärer och barnfamiljer från Sundsvall eller Ljungandalen. Det finns också ett par stugor att hyra och det bästa med dom är nog priset, 225:-/ dygn. Detta måste vara rekordbilligt?

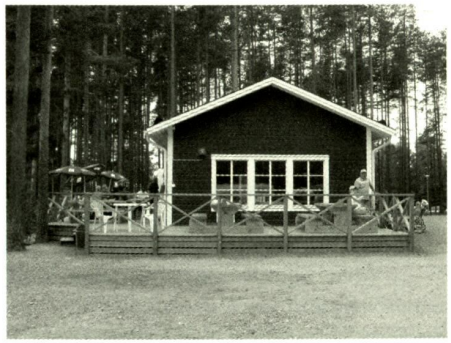
Den nya restaurangbyggnaden.

Jag träffar på ett par campare från Sundsvall, Leif och Margareta Berglund och frågar hur länge dom varit på campingen.
"Det är första året, men vi blev så nöjda med att här är så fint och skönt att vi haft vagnen här sedan pingsthelgen". En säsong (3 månader) kostar 3500:- inkl. el så det blir ju inte så dyrt sommarboende. Leif tycker dock att det finns en nackdel och det är pendlingsavståndet till jobbet i stan. Annars har de inget att klaga på och vem vet, kanske är dom på plats till våren igen?

Leif och Margareta Berglund, Silje.

Ett parti boule på den nyanlagda banan.

Från Sandnäsets hemsida har jag knyckt följande text:

Aktiviteter

På campingen roar vi oss med sällskapsspel som t.ex beachvollyboll, boule, kubb, streetbasket, dart och minigolf. Vi har även båt och kanot till uthyrning, och för de mindre barnen finns det gungor och rutchkana på stranden. Minigolfbanan som invigdes sommaren 2002 blev genast en succé, den består av nio banor och passar alla åldrar.

Allt du behöver veta om campingen

Öppet : 28/5 - 31/8, 2004

Sandnäsets camping består av 40 st husvagnsplatser, varav 20 st är elanslutna, wc, kök, tvättstuga och dusch finns tillgängligt för campa-ren. På campingen finns även kiosk och uteservering med naturskön utsikt över Holmsjön. Kiosken och serveringen har öppet mellan 11:00 - 19:00 (Vid vackert väder har vi öppet till 22:00).
Campingen ligger 65 km väster om sundsvall, alldeles innan Jämtlands gränsen efter väg 320. (Se web atlas).

Priser:
Husvagn/dygn : 125 Sek, inkl. el: 150 Sek.
Tält/dygn: 70Sek.
Säsongsplats : 3500 Sek.
Stugor/dygn : 225 Sek.

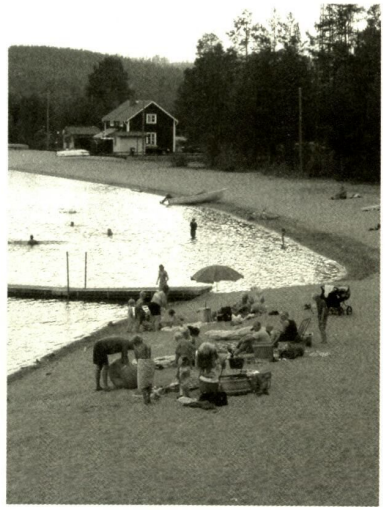

Slutligen en repport angående maten:

Köket måste testas när man åkt 3 mil. Jag beställer en Fläskfilé Mexicana för 75:- och mineralvatten. Väntetiden är inte lång trots många gäster och för detta blir det plus. Smaken är helt ok, men för den hungrige kanske portionen är lite liten. Det finn dock en hel del att välja på allt från korv och hamburgare till oxfilé. Nästa år kanske det kommer att kunna drickas starköl till maten också vilket många säkert uppskattar.

Text och bild: Tore Löfvenius

YTTERBOMs TRAFIK AB

070 - 666 74 91 060 - 928 28

Utför lastväxlartransporter

Sopcontaineruthyrning
Maskintransporter
Grustransporter
Schakttransporter

BYKROGEN
Liden
0692- 10043

BYKROGEN

Öppettider
Fr o m 9/8

Mån - fre 10 - 15
Lördag 12 - 20
Söndag 12 - 18

Ska du ha fest? Ring oss!
Vi fixar maten.
Även smörgåstårtor & tårtor.

Tel. 0692 - 100 43, 100 85
Fax. 0692 - 105 41
E-mail: astroms.mat@telia.com

Oxsjö by och såg, del 2

Oxsjö by kom att bli centrum för de människor som levde, i de sk. "fjällägenheterna" och alla som levde i olika kojor på skogen. Under den mest expansiva skogsperioden fanns det 3 affärer i Oxsjö. Dominerande och ofta drivande personer i byns utveckling var de olika förvaltarna som bolaget tillsatte.

Den första affären i Oxsjö var troligen den lilla röda stugan nedanför fd. Billströms, med en Lindholm som föreståndare.

Denna bild visar vad som på 1980-talet fanns kvar av den bagarstuga som hörde till gården. Enligt Axel Lind så fanns "intill vägkorsningen till Herrgården en byggnad innehållande mangelbod och iskällare. Från samma byggnad sålde Beda Berglund bröd bakat i Sillre och senare även dricka. På gaveln fanns en fast monterad stege och i höjd med taket hängde en stor, tung vällingklocka."

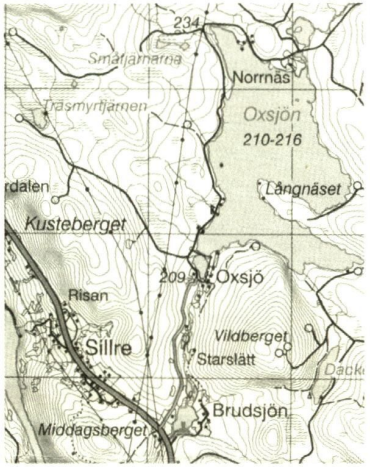

Faktorsbostaden byggdes 1889-90 och den förste att flytta in var Förvaltare Nordström en bestämd herre som levde efter mottot "Jag befaller Ni lyder". Enligt Ture Lindholm så var det början på Oxsjös storhetstid. Skogsarbetet betalades med ett pris för huggning och körning tillhopa. Arbetarna ville att huggning och körning skulle betalas var för sig och 1907 lades arbetet ned. Förvaltare Norström gick dock icke med på att skilja på huggning och körning och med detta upphörde strejken. Förvaltare Nordström medverkade även till att det anlades en dansbana och en skjutbana i Oxsjö. I takt med att skogsarbetet mekaniserades och virket fraktades på bil istället för att flottas så minskade arbetstillfällena i omgivande trakter. Landsbygden avfolkades vilket först drabbade utbyarna. Befolkningen som blev kvar var de äldre och så småningom blev husen fritidsbostäder eller fick förfalla. I dag finns det bara några bofasta familjer i Oxsjö by. Faktorsbostaden i Oxsjö även kallad "Herrgården" är numera samlingsplats för Lidens PRO.

Enligt noteringar som gjordes av Linnea Viksten hade det kommit till Lars Bredins kännedom att Oxsjö herrgård skulle rivas. Bolaget, SCA, ansåg att det inte fanns behov av huset längre. PRO inledde förhandlingar med bolaget, som var tveksamt, de ansåg huset vara i så dåligt skick att det skulle bli allt för kostsamt att göra det beboeligt. Men efter stora gemensamma insatser så firade PRO taklagsfest och invigning av det nyrenoverade huset skedde den i juli 1964. I år är det dags för 40-årsjubileum.

Sjukdomar och olycksfall.

Allmogens tro och föreställningar påverkade och styrde vardagslivet och var resultatet av generationers erfarenhet, kunskap och vidskepelse. Detta gällde i hög grad den folkliga medicineringen och kureringen. Man fick i första hand lita till ärvda kunskaper och huskurer.

Många levde utan marginaler. Födan var ensidig, mjöl och mjölkkost var ofta otillräcklig. Bostäderna var ofta kalla och dragiga och den personliga och allmänna hygienen var bristfällig. Man kände inte till hygienens samband med ohälsa. Loppor och löss hörde till husdjuren.

För att bota olika krämpor fanns det flera "välbeprövade" kurer i vilka kunde ingå mer eller mindre svåranskaffade ingredienser, som tex.: mot norr rinnande bäckvatten, vatten från källor som tömde sig mot norr. Det kalla och onda fanns i norr och vatten som försvann åt det hållet tog med sig ens krämpa. Andra verksamma vatten var ett barns dopvatten samt likvatten, dvs. det vatten som man tvättat den döde i. Det fanns även källor med heligt vatten "Trefaldighetskällor", där vattnet var starkt järnhaltigt. Man offrade en slant eller silversak till källans "rå" eller ande för hälsa och välgång för det kommande året. Många drack av vattnet eller tog ett bad i källan för att få bot eller skydd mot sjukdom.

Koppning och åderlåtning var två olika sätt att bota sjukdomar som berodde på att kroppen samlat på sig dåligt eller sjukt blod, som det var bäst för kroppen att göra sig av med. Vissa tider på året ansågs särskilt lämpliga för åderlåtning, andra borde undvikas. Blodiglar kunde användas till vitt skilda symtom tex. tandvärk, huvudvärk, svullnader, variga och svårläkta sår.

I ett husapotek kunde ingå Arsenik, Björngalla i brännvin, Brännvin, Bävergäll i salvkonsistens, Dyvelsträck *(djävulens avföring)*, Dörjes moderdroppar *(spritlösning på bävergäll och Opium)*, Slagvatten *(oljor av timjan, rosmarin och lavendel i sprit)*, Kamfertbrännvin, Hoffmans droppar. Med ett välutrustat husapotek var familjen rustad för de vanligaste krämporna.

Tack till Liden PRO för artikeln i detta och i föregående nummer av Lidens Tidning. Artiklarna har sammanställts efter en studiecirkel som genomförts inom Liden PRO under vintern 2003/04 och med huvudsaklig inriktning på Oxsjö by och verksamheten däromkring.

Välkommen till Josefinas Garn

Krången, Gårdtjärn
060 - 980 41

Öppet

Tis - Fre 11 - 19
Lörd 11 - 17
(annan tid efter övernskommelse)

Höstens garner:

Mixat	33:-
Arktis	40:-
Teddy	22:-
Ultra	60:-
Pacific	30:-
Happy	35:-
Carolina	15:-
Dream	35:-
Silkegarn	42:-
Dover	33:-
Crazy	25:-
Bom-Ull	30:-
Sorbe	50:-
Lin	20:-
Plus	15:-
Savanne	25:-
Twins	15:-

Babygarner

Chatterbox	40:-
Piggelin	12:-
Bambinoull	35:-
Tiny tots	35:-
Babycare	35:-

Helyllegarn

Top wool	28:-
Juvel	28:-
Super wash	28:-
Peer Gynt	28:-

Utgående garner 10-15:-/st

Handarbeten
Virkgarner
Moulingarn
Mönster
m.m

Flera nya garner

AMBULANSEN I LIDEN

Y916

Att rädda liv och annat!

Det är inte alltid man räddar livet på människor med det finns annat att rädda också!

Detta inträffade söndagen den 20/7 2003.

I Flygge höll Yvonne Uhlin på och "vea" hemma hos sin mor. Det var klyvning som pågick. Plötsligt gick något snett och Yvonne står och tittar på det som alldeles nyss var en hand i en hanske. Halva handen är borta och bara tummen sitter kvar. Hon beger sig raskt till huset och ber någon ringa efter ambulans. Det blöder inte speciellt mycket och det gör inte speciellt ont, men fyra fingrar är borta. När sådant händer drar blodkärlen ihop sig varför det inte alltid blöder mycket.

Inom 10 minuter är Lidenambulansen på plats med dagens personal som är undertecknad och Kristina. Handen är inlindad i nåt tygstycke och efter kontroll får det vara så eftesom blodflödet är obefintligt. Kristina går bort till vedklyven och hämtar handsken med de fyra fingrarna i. Hon ber om en påse med is att förvarar dessa i eftersom planen är att fingrarna skall sättas tillbaks på sin plats.

Under transporten till sjukhuset undrar jag om det gör ont men denna kvinna är svårstucken och eftersom hon hävdar att det inte gör ont så får det vara tills vi kommer till Sundsvall. Väl framme på Sundsvalls Akutmottagning så konstateras snabbt att en handkirurg bör ta sig an detta fall. Sjukhuset kontaktar Umeå, men där har man semester varför valet då istället blir Malmö. Det ordnas en flygtransport med ambulansflyg och sex timmar efter olyckan ligger Yvonne på operationsbordet i Malmö. Lars Näcking heter kirurgen som skall vara en av de ledande inom sitt gebit. Han och en kollega delar upp operationen

Yvonne Uhlin.

som tar 22 timmar. Först sätts benen på plats, sedan blodkärlen och till sist senorna. Man får säga att operationen är lyckad och Yvonne får stanna en vecka i Malmö.

Efter detta så tillkommer rehabilitering och träning i Umeå var 14:e dag. Detta fortgår hela hösten men i januari återgår Yvonne till arbetet som lärare. Ett år efter olyckan när vi träffas så är hon i full gång med att måla och snickra hemma hos sin mor. Om man tittar på handen så kan man se att något hänt därför att pekfingret var för svårt sargat att få på plats men annars ser det riktigt fint ut. Styrkan i fingrarna är naturligtvis inte riktigt densamma efter olyckan men de fungerar i varje fall. Yvonne säger att hon är mycket nöjd med hela omhändertagandet och all omtanke som hela vårdkedjan visat.

Om olyckan är framme när du eller någon du känner och någon kroppsdel går förlorad, leta rätt på den och lägg den i en ispåse så finns alla chanser att man kan sätta till baks den på sin plats.

Text och foto: Tore Löfvenius

Lidens Bensin & Allservice

Öppnar 1/9 i samma lokaler som Liden Petroleum huserat.

Öppettider:
Mån - Fre 07 - 19
Lördagar 09 - 16
Söndagar 10 - 14

Bilisten

Välkommen !

Liden Petroleum byter ägare och önskar de nya lycka till.
Vi passar också på att tacka alla våra kunder för de åren vi haft tillsammans!

Per Kvillefors och Robert Lindström

Bilisten

Järkvissle Ekokött

KRAV

Vi har ett ekologiskt jordbruk som är kravgodkänt.
Vi har dikor och föder upp kalvar till 1 1/2 - 2 års ålder.
Du kan beställa ungnöt styckat och klart, hel, halv, kvart, åttondel

Bo på Lantgård

Bed & Breakfast eller självhushåll.
(5-9 bäddar). Fullt modernt. Öppet året runt.

Örjan Rudin o Pia Nägele
Järkvissle 213 • 860 41 Liden
0692 – 210 72 070 – 534 93 83
www.jarkvissle.nu

Bo på Lantgård

Oscarson Skog AB

SKOGSÄGARE!

Markberedning och plantering
med fasta hektarpriser
Avverkningsuppdrag
Rotposter och leveransvirke.
Tel 060 - 52 68 20 • Mobil 070 - 620 15 52

LÖVVED SÄLJES!

Örjan Rudin
0692 - 210 72
070 - 534 93 83

"Tänk att varm och torrskodd få traska,
trots spöregn och snö som slaskar"
Gör en "STÖÖKRESA" till Hammarstrand
Skor för hela familjen!

Stööks SKOAFFÄR
0696 - 100 69

UTHYRNING

av
ATV 90cc fyrhjulingar (lekfordon)
Uthyres per dygn.

NCM SYSTEMSERVICE AB
Sllre, Liden 0692 - 20004 fax 0692 - 200 80
www.ncm-ss.se

www.annanorbergsbuss.com

Anna NORBERGS Buss AB

Tel 060-61 51 47

Vi har bussen som behövs vid:
- konferens
- kundträff
- kickoff
- Teaterresor
- skolresor
- gruppresor
- m.m.

Vi skräddarsyr resan utifrån kundens önskemål

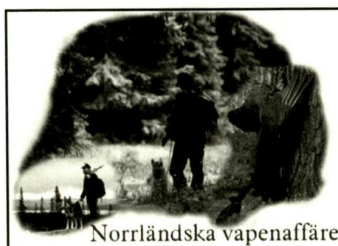

Norrländska vapenaffären AB

ZEISS

CHEVALIER
QUALITY & CRAFTSMANSHIP

PELTOR

NORRLÄNDSKA VAPENAFFÄREN AB

Välkomna!
Öppet: Mån-fre 10-18

Medborgaregatan 29 • Skönsberg
Tel 060 -15 29 00

e-mail:norrlandskavapenaffaren@telia.com

Du Hästägare!

Vet du hur viktiga din hästs hovar är?

Dom skall inte bara tåla nötning utan dom skall också fungera som en blodpump så att cirkulationen fungerar i hela benen och transportera upp blodet. De fungerar även som stötdämpare när hästen rör sig. Dom reducerar trycket på lederna så att man slipper belastningshälta.

Låt en RIKTIG HOVSLAGARE ta hand om din hästs hovar!

PS hov och klövvård
070 - 634 82 71

Ring nu så är du säker på att din häst får en bra höst!

Välkommen till

KOVLANDS BLOMMOR & PRESENT

Stort utbud av Rolf Lidbergs troll & Christina Schollins änglar.

Öppettider

Vardagar 10 - 18
Lördagar 10 - 14

Annikas Tips nr 10-12

Sjukgymnast
Annika Persson
Lidens Vårdcentral

Att motionera är bra för hälsan, men glöm inte hur viktiga de vardagliga rörelserna är för kroppen. Det kan vara att promenera till jobbet eller postlådan, ta trappen i stället för hissen, arbeta i trädgården, skotta snö etc.
Hösten bjuder på många härliga tillfällen att röra på sig. Älgjakt, bär- och svampplockning är bara några exempel.
Ut och njut!
Annika Persson

10

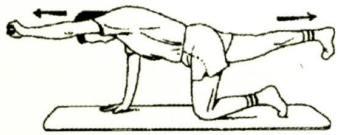

Sträck ut höger ben och vänster arm. Håll kvar några sekunder och skifta.

11

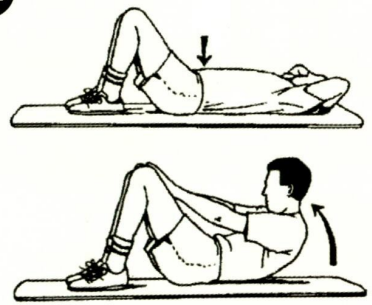

Pressa ner svanken, lyft huvudet och gör en sit-up.

12

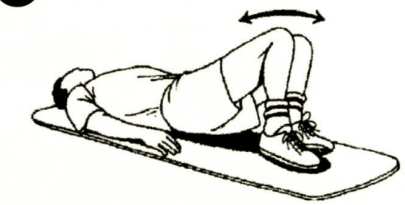

Låt benen falla från sida till sida med axlarna kvar i underlaget.

Illustrationsmaterialet är hämtat ur **MOBILUSw Rehabprogram.**

Tack till PE PE ME AB

Trollnatta 2004

Ett litet bildcollage.

Foto: Tore Löfvenius

Mitt barndomshem

Var finns väl en plats uppå jorden
så kär som mitt barndomshem?
Var finns väl en plats uti Norden
som är så kär som den.
Ljuvliga minnen välla sig fram,
det känns som mitt hjärta vill brista
och vad jag än uti världen fann,
jag ej mina minnen vill mista.

Elna och Manne Rodin 1934

I minnet jag ser en stuga invid grind,
inbäddad av blommor och grönt,
där jag som liten lekte så röd om kind.
Ack ja, ett minne så skönt!

Elna Rodin 90 år, 2001

Jag sluter min blick och jag drömmer
om syrenernas härliga doft,
minnet av björkarnas tjusning jag gömmer
tills jag förvandlas till stoft.

O, fagra hembygd, du är mig så kär.
Jag älskar var sten, varje tuva
och vart än ödets vägar mig bär,
jag glömmer ej Barndomshemmet det ljuva.

Elna Rodin

Om Elna Rodins dikt – Mitt barndomshem

Lördagen den 28 juni 2003 arrangerades en hemvändardag med anledning av 100-års jubiléet av "lokalen" i Sunnås. Lidens Tidning berättade i nummer 4/2003 om evenemanget och att 91-åriga Elna Rodin (f. Eriksson) dagen till ära hade "vänt hem" till sin älskade barndomsby för att ännu en gång få "uppleva hemlandstoner". Det blev en mycket minnesrik och stämningsfull dag.

I början av våren i år kom ett brev till Lidens Tidning från Elnas yngre syster Clara Nilsson i Gävle. Hon önskade att Elna skulle, som en uppmuntran, få läsa sin egenhändigt skrivna dikt – Mitt barndomshem - i tryckt form en gång. Dikten skrevs i slutet av 1930-talet och är en kärleksförklaring till barndomsåren i Sunnås. Lidens Tidning lovade publicera dikten med något lämpligt foto i anslutning till texten.

Med djup beklagan avled Elna Rodin den 18 mars 2004 i en ålder av 92 år. Efter överväganden med de närmast anhöriga har i samförstånd beslutats att trots Elna Rodins bortgång återge hennes älskade dikt. Även om Elna aldrig själv fick läsa dikten i tryckt form så får ändå många andra känna längtan till sitt barndomshem. Det är den inlevelsen som Elnas dikt så ödmjukt vill förmedla.

Arne Johansson

BENGT'S STERBHUS AUKTIONER

Kom till våra 300 m2 på Västra Allén 8 i Sundsvall. Där har vi försäljning, Loppmarknad, Antikt och Design.
Öppet alla dagar utom vissa storhelger.

Vardagar 11 - 18
Lör - Sön 11 - 16

Välkommen att fynda!

FramtidsUtsikten är räddad !!

Evalena Åkesson och Håkan Nilsson , blev stolta föräldrar 19 juli till Per Gustav Ingemar som vägde 4.3 kg och var 54 cm lång.

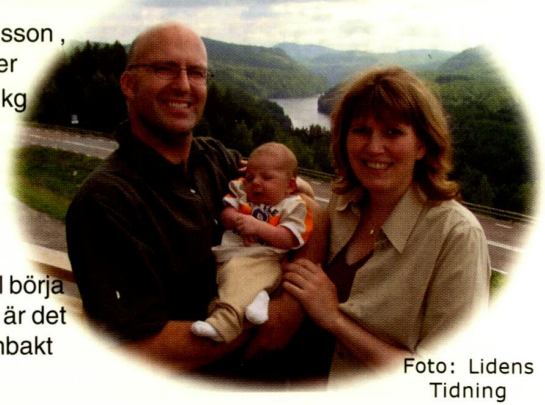

Foto: Lidens Tidning

Fler underverk än dalgången att beskåda på Utsikten.

Gustav får bestämma när vi skall börja servera mat igen, fram tills dess är det goda mackor och kaffe med hembakt bröd som gäller .

Backberg & Son Entreprenad Åsen

Grävning och transporter

010 - 260 41 28 * 0692 - 102 36

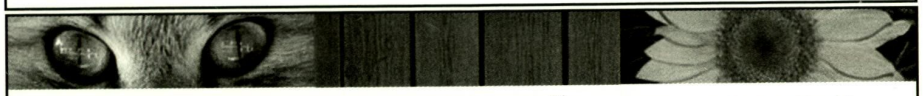

VI HAR DET MESTA FÖR DE FLESTA

TOA OCH HUSHÅLLSPAPPER * TVÄTT OCH RENGÖRINGSMEDEL * HÄSTFODER OCH TILLBEHÖR * SMÅDJURSFODER OCH TILLBEHÖR * TRÄDGÅRD * GRÄSKLIPPARE * JONSEREDS MOTORSÅGAR * VEKLYVAR OCH VEDKAPAR * VERKTYG * FÄRG *BYGGMATRIAL *VVSvV

GRANNGÅRDEN

0696 - 102 50, 106 45
Hammarstrand

Modins Byggservice

0692 - 104 28

070 - 685 43 97

ICA nära LIDEN

Öppettider
Mån - Fre 10 - 19
Lör 10 - 16
Sön 12 - 16
0692 - 100 26

Nu har vi ny Pantmaskin!

Vi firar ettårsjubileum onsdag 1/9

Alla kunder bjuds på fika.

Kanonpris på öl!

6-pack 3,5%

Här finns det goda inför jakten

Vi är ombud för Systembolaget

Boda Grävtjänst

Boda 237
840 73 Bispgården
Tel. 0692-400 43

B YOUNG 199:-/del
Byxor-toppar-tröjor-jumprar- m.m
Jeans dam och herr från 299:-
Huvtröjor olika märken från 299:-
Välkommen till en välfylld butik !
Må-Fre
0930-1730
Lörd 0930-1300
PETER & MONIKA KLÄDER AB
Centralgatan 18 HAMMARSTRAND Tel:0696-681550

TAXI
i HOLM AB

Utför sjukresor, färdtjänst
bårtransporter mm
PUBTAXI!
0692 - 300 33
070 - 568 15 25
Anundgård 1053, 86041 Liden

KUL-TUR I SCOTLAND

Loch Lomond sett från byn Balloch. Foto: Pia Åström.

(Fortsättning från förra numret)

Torsdagen den 13 maj.

Efter frukosten så beger vi oss mot Edinburgh Castle. Idag är det verkligen ett underbart väder, men det har vi ju haft hela tiden. 4: de dagen här och ännu inte en regndroppe! Edinburgh Castle reser sig mitt i centrum på toppen av sin slocknade vulkan, och solen speglar sig i alla dess fönster. Vandrar längst Princes Street för att sedan vika höger på Waverley Bridge, då kommer man smidigt upp på Royal Mile som österut leder till Holyrood Palace, och västerut direkt in på esplanaden utanför slottet.

Edinburgh Castle består av en samling byggnader, de äldsta från ca: 1100 talet och de senaste tillbyggnaderna är från tidigt 1900-tal. Slottet har fungerat som befästning, kungligt slott, militärförläggning och statsfängelse. Ett mycket sevärt slott, med en turbulent historia. Efter att ha tillbringat många timmar med att strosa runt inom och utanför slottets väggar var det dags för lunch, så vi begav oss ut igen på Royal Mile. När magen fått sitt begav vi oss iväg till museet, för att upptäcka att det stängde väldigt tidigt. När vi gått en fjärdedel så ropades det för stängning. Lite snopet, men det finns ju kvar till en annan gång. Så det blev vandring i Edinburgh med shopping

och mys i stället. Sen slutade kvällen med god mat, musik och trevligt folk på en av de tidigare nämnda pubarna.

Fredagen den 14 maj.

Frukost i "röda rummet", packar våra väskor. Checkar ut från hotellet, säger adjö till McDonalds. Idag skall vi norrut, börjar dra oss uppöver. Flyget går måndag morgon från Inverness. Men för en norrlänning är inte de 26 milen mellan Edinburgh och Inverness någon längre sträcka. Men det finns mycket intressant på vägen som inte får missas! Vi åker över bron mot Dunfermline, vidare mot Stirling. För vårt första stopp är ytterligare ett slott, Stirling Castle. Detta slott som tronar högt uppe på en klippa har spelat en framträdande roll i skotsk historia. Enligt legenden skall kung Arthur ha erövrat slottet från saxarna, men det finns inga bevis för detta. Det finns inga dokument bevarade angående slottet, förrän tidigt 1400-tal. Från Stirling Castle kan man se ut över bla. Bannockburn, slagfältet där Robert the Bruce besegrade engelsmännen. Från slottet ser man även William Wallace monument som med sina 67 meter är en imponerande byggnad, uppförd av skottarna till minne av "Bravehearts" seger vid Stirling Bridge.

En rundtur med en trevlig tjej som arbetar som guide på slottet, berättade mycket intressanta saker.

Efter slottsbesöket vandrade vi ned tillbaka till vår bil, letade upp en mack och styrde kosan mot Blair Atholl. Lyckades även denna gång hitta ett mysigt B&B, vilket inte är speciellt svårt i Skottland. Det fullkomligt kryllar av dem! Vi letade upp en bypub (nu igen) åt en underbart god middag, blev bekant ned ett par från Edinburgh som vi pratade med långt och länge. De färdades på cykel från Edinburgh till Inverness. De hade cyklat i en massa olika länder världen kring, men aldrig tidigare i sitt hemland. Ganska vanligt även här att man blir lite "hemmablind". Till slut var det dags att säga adjö och pallra sig hem till lopplådan, sängen alltså. Go´natt igen då.

Lördagen den 15 maj.

Vid frukosten så slår det oss att tiden går alltför fort när man har trevligt. Idag skall vi ta oss den sista biten upp till Inverness, men först ett besök på Blair Castle, jo kan du tänka dig att det fanns ett slott i den här byn också!

Vackra hästar i underbar natur, på väg till Blair Atholl

Ett av de vackrare slotten i Skottland tycker jag, med sina vita torn och vitmålade fasad. Slottet har byggts om och till åtskilliga gånger under sin 700 åriga historia, och ger en inblick i Höglandsadelns skiftande smak. Det finns släktporträtt som spänner över en 300 årig historia, målade av bl.a. Landseers, Lely och Zoffany. Blair Atholl har även en egen armé, Atholl Highlanders, lite unikt i våra dagar. Men tillstånd till detta är utfärdat för hertigen av Atholl av drottning Viktoria 1844. Slottet inrymmer även mängder av gamla möbler, prydnadssaker och husgeråd. Och en trevlig guide som dyker upp som gubben ur lådan när man har huvudet fullt av frågor. Efter att ha tillbringat lång tid inne på slottet så tar vi en vandring i slottsparken. Sen bär det av mot Inverness. Vägen från Blair Atholl till Inverness är otroligt vacker, du åker genom de vackra bergen i högländerna.

Väl framme i Inverness fick vi tag på ett trevligt och billigt B&B, hos en dam som lustigt nog heter Mrs. Service.

Kvällen tillbringade först på en mysig mexicansk restaurang, för att sedan hitta en pub som spelar traditionell skotsk folkmusik. Puben heter Hootenanny´s och ligger i centrala Inverness. Där var det livat vill jag lova. Ett band bestående av fyra icke rumsrena skottar som underhöll med hjälp av fiol, dragspel och två säckpipor. Vi ringde föresten till redaktören för att liva upp hans lördagskväll, men vi vet inte om det var så uppskattat!

Vid stängde puben i alla fall och lyckades hitta en taxi hem, så nu är det natten igen. Imorgon planerar vi att åka runt i de norra högländerna. Hemresan närmar sig.

Söndagen den 16 maj.

Upp lite senare än vanligt idag, frukost och in i bilen. Åker ut ur Inverness återigen på väg mot Ullapool, en vecka sen vi var här sist. Men denna gång tar vi av åt höger strax efter det att vi lämnat stan. Åker mot Dornoch, där vi planerat att vi skall vika av in i de norra bergstrakterna. Här är det inte speciellt tätt mellan husen, kargare landskap, fikar och tankar i en liten by som heter Lairg. Besöker fallen vid Loch Shin. Efter en tids bilåkande kliver vi ut och beundrar de fantastiska bergen som reser sig som taggiga toppar, det syns verkligen att det är vulkaniskt här. Hamnar mitt i en skogsbrand, anlagd och kontrollerad sådan så det var ingen fara. I skottland bränner man av bergen för att främja för de fåglar som lever där, detta område som vi passerade igenom är ett naturreservat.

Senare kommer vi ned mot Ullapool, som ligger så mysigt längst in i en vik. Med småbåtshamn, restauranger och mycket annat runt omkring. Klockan är nu väldigt mycket så vi bestämmer oss för att åka vidare mot Inverness. Vi har massor att packa, och flyget går tidigt imorgon. Kommer hem vid 11 tiden på kvällen, och gulliga Mrs Service hon kokar the och bjuder oss på bastant skotsk fruktkaka. Sen var det bara att kila iväg på rummet och förbereda för morgondagen. Som det ser ut nu så skulle vi behöva en resväska till. Men det löser sig nog.

Måndagen den 17 maj.

Jaha, då var denna vecka till ända. Nu är vi på väg hem, det känns skönt att komma hem, längtar efter dem därhemma. Men ändå känns det vemodigt när planet lyfter från Inverness flygplats, och kör en sväng in över landet för att sedan vika av ut mot havet, och vidare mot den norska kusten. Flygresan hem går bra, vi har medvind så det tjänas in en halv timme, det är bra för vi kom iväg lite sent från Inverness. Men det är ingen fara att vi missar vår anslutning till Sundsvall, för den går inte förrän tre timmar efter vår ankomst till Arlanda. Väl på Arlanda så är det den vanliga proceduren med passkontroller, väskor i röntgen, incheckning och så vidare.

Innan vi vet ordet av sitter vi på planet till Midlanda. Väl där möter Jens oss och tar oss den sista biten hem till Liden. Glada över att se de våra igen, men ändå med en tanke i bakhuvudet – När har vi möjlighet att åka tillbaka?

Pia Åström & Kerstin Cahling-Hansson

Besök gärna www.visitscotland.com där du får tips om både boende och aktiviteter, och www.flysnowflake.se som är ett billigt och bra alternativ att ta sig till Skottland, där kan du även boka bil hos Holiday Autos.

Har du andra frågor och funderingar så är du välkommen att höra av dig.

ÖPPET HUS!

Lördagen 28/8
Söndagen 29/8

10.00 - 16.00

Ski-doo MX Z 800 X

ski-doo®
2004 THERE'S NOTHING LIKE IT.

Förhandsvisning av kommande Ski-Doo och Lynx snöskotrar, årsmodell 2005.

(utförsäljning av kvarvarande 04:or och demomaskiner)

LYNX®
- The European Champion!

LYNX Rave 800

Bombardier Recreational Products Inc.

Öppettider:
Vardagar 08.00 -16.30

NCM SYSTEMSERVICE AB

SIllre, Liden 0692 - 20004 fax 0692 - 200 80

www.ncm-ss.se